

אדומו"ר שליט"א מגור
מכתבים

.....

(א) מארץ ישראל

(ב) על דבר „צעירי אמוני
ישראל“

(ג) מאמר כ"ק על הכנסת
הגדולה

והצאת „מסורה“ לודו תרפ"ה

wydaw. „MASORA”
Łódź, Wschodnia № 54

MICHTOWIM

Listy

od Rabina Altera
Z góry Kalwarji

Drukarnia

D. Szczeciński

Ł ó d ź,

Narutowicza № 11

מכתב מ"הה"ק
אדומו"ר שליט"א
מגור מארץ ישראל
בשנת תרפ"א

מכתבו של הה"ק אדום"ר
של"ט"א מגור שכתב על הספינה
בנסעו חזרה מארץ ישראל.
המכתב הזה שיש לו ערך
הסתורי נעלה עשה רושם גדול
בכל העולם בכלל ובעולם
היהודים החרדים בפרט, ומפני
חשיבותו הגדולה החלטנו
להדפיסו בשלמותו.

בעזה"י, ו' אייר — על הספינה.

לבני וחתני ויו"ח. ה' עליהם יהי'.

— עתה הנני להודיעכם את

השקפתי בעניני אה"ק.

הנח פחד ורחב לבבי

זהתענגתי מזיו כבודה. בקרתי

מוסדותי' וגם הישיבות והת"ת

שתחת השגחת החרדים ומצאתי

בכולם כי טוב, אולם נצרכים
 לסיוע ועזר מן החוץ, וכפי
 העזר כן יוכלו להתרחב.

הנני שבע רצון מאד בראותי
 כי יכולים גם לבוא אל המנוחה
 ולהתנהג שמה בדרכי היהדות.
 כאשר הורונו אבותינו ואבות
 אבותינו. ומי אישר חננו השי"ת
 בהון, יוכל בלי שום ספק למצא
 שמה פרנסתו במנוחה ש"מה
 ולשמור היהדות כראוי באיך

מעצור. אולם גם אלו שאין יכולים ואין חפצים להשתקע באה"ק, דעתי — בכדי לעזור לאחיהם בני ישראל החרדים להתישב שמה — יפרישו כל אחד מהונו סכום מסוים ולקנות לו ישם חבל נחלה. והוא נושא פירות גם בעוה"ז.

ואולי ע"ז רמזו חז"ל שלישי בקרקע — הבונה על קרקע אה"ק, כי במס' ערכין דף כ"ט מבואר

בגמרא שקרקעות חו"ל המה
 כמו מטלטלי דארץ ישראל. (וע"ד
 הלצה יש לפרש בזה מה שאמרו
 חו"ל עתידים בתי ישראל בחו"ל
 שהקבע ולהתטלטל לא"י) ולכן
 בספים אין להם שמירה אלא
 בקרקע, כי על ידי זה תשמר
 גם שארית ההון שבחו"ל כמ"ש
 יברכך ד' מציון וכו'.

ולקשט את עצמי מקודם,
 עשיתי כיד — עם החבורה

שבאתי עמה ואיזה מיקורי
 ירושלים — השתתפות על יסוד
 חברת מניות (אקציען געזעל-
 שאפט) וקנינו בעיר יפו חלקת
 אדמה בעשרים אלף אמה לבנות
 שמה בנינים וחנויות ובמשך
 שנה יגמרו הבנינים.

לכן אקוה ואבקש שממני
 יראו וכן יעשו, כי הגיעה השעה
 לעשות דברים ממשיים בפועל
 וגדולה מזה הבאתי כמה ענינים

והצעות נכבדות עבור אגודת
 שלומי אמוני ישראל שעליי
 להוציאם אל הפועל, ונכון
 שתהי' אספה של מועצת גדולי
 התורה וגם האספה הכללות
 של האגודה (קאָנפֿערענץ) למען
 הגדל עבודת הישוב באה"ק
 בפעולות ממשיות.

בקרתי את הנציב ה'
 אליעזר סעמועל והבטיח שיסייע
 להחרדים שיבואו שמה להתישב

להיות להם כל הזכויות שנתנו
 לחברות אחרות, והרשני להודיע
 זאת בשמו, אולם הוסיף תנאי
 כי יהיו בשלום עם התושבים
 הנכרים, ואמרתי כי מובטחני
 בזה, וראיתי שצהבו פניו. על
 שאלתו למספר החברים שר
 אגודתנו, הישבתי שמגיע לארפיים
 (הגם שאני יודע כי מגיע
 לרובבות, יוסף עליהם ד' וכו').
 גם בקיטתי איוה הנחות מיוחדות

בשביב העולים המתישבים
 זהבטיח להתיעץ בזה עם המנהל
 עניני המשפטים שבמדינה וכפי
 שיוכל ימלא המבוקש.

ובעת שהלכתי בחוצות
 ירושלים במקום אשר סבבו
 התושבים הערבים וגמליהם,
 כמעט בכל מקום עברי, פנו
 הדרך ביראת הכבוד. הלואי,
 שנזכה שתהי' מקצת מזה בכל
 המדינות בין תושבי הארץ.

השקפתי שנוכל להעמיד היחס
 אתם ולשבת שמה בהשקט
 ובטחה.

בטח כבר ידעתם כי בוויען
 על האסיפה של מועצת גדולי
 התורה החליטו שהאגודה תעסוק
 בעבודה ממשית בכל המקצועות
 ביישוב א"י, מבלי הבט על
 התנאים הפוליטיים המתחלפים
 ובאים. וכן הוא באמת דעתי
 איצר מצות ישוב א"י שנצטוינו

בתורתנו הקדושה איננה דבר
 התלוי בזמן, רק בהיכולת
 והאפשרות, ולכן גם עתה צריכים
 להשתמש בהאפשרות של עבשיו
 ולעבוד בכל עוז, כי ברבוי
 העולמים החרדים לא"י תתגדל
 השפעתם שמה, וזה יגרום
 שמירת קדושת הארץ.

כמה פעמים בקרתי והייתי
 אצל כותל המערבי, אשר אמרו
 חז"ל כי לא וזה וכו', והבנתי

בי זה הרטז במ"ש חז"ל אזנים
 דכותל. ושפכתי שיח פני בוחן
 לבות עבור אחנו שבגולה
 בכללות ובפרטות, ועבור אנ"ש
 זמשפחתנו שנושע בכל הענינים.
 ובענין הקריעה, כפי הנקלט
 בזכרוני, שצריכים לקרוע עד
 שיגלה את לבו, אולם מעידים
 רבני קשישאי שקרעו רק מלבוש
 אחד. ואמרתי, שאם כן הוא,
 הפירוש עד שיגלה את לבו,

הוא, יצתה' הקריעה בהרגשת
 הלב, כמו שכתוב קרעו לבבכם
 וא' בגדיכם, וכמ"ש"כ לבי לבי
 על הלליהם וכו'.

והנה נתערבבה שמחתי
 משמועות המעציבות מיפו, ה'
 ינקום דמם, כמ"ש, "ונקיתי דמם
 לא נקיתי וד' יזוכן בציון" וכמו
 כן השמועה ל"ט, מהסתלקות
 הרב משה אלי' האלפערן ע"ה,
 בטח ישתדלו בהצבת גבול

אלמנתו ויו"ת.

בערים אהרות ובמושבות
לא הייתי, זולת בחברון, יען
בפעם הראשונה בהיותי בארה"ק
לא חפצתי להיות יותר מד'
שבועות שלא יהי' אצלי ברגילות,
במבואר בחו"ל, ישכל יותר
משלשים נק' רגיל. מחברון
שכתי בכאב אנוש, כי חרפה
שברה לבי בראותי, איך שפחה
תירש גבירתה; כי במקום מערת

המכפלה, ירשאים אנו ללכת,
 איננו יכולים להלוך רק איזה
 שליבות בהמדרגות, ומשם והלאה
 הנערים הערביים שובבים
 זמקפצים ולא יניחו לאחב"י
 לגשת הלאה. בחברון בקשו
 ממני, הרב ועוד אנשים מהחרדים
 שנשארו במתי מעט אחרי שנות
 המלחמה, שאשתדל שאחב"י
 מהחרדים יתיישבו שמה,
 ולדבריהם עיר הזאת מקום

פרנסה במקצועות שונות.
 והנני כופל את דברי, אישר
 על אגודת שלומי אמוני ישראל,
 לעורר את כל החרדים, שישתדלו
 להרבות הישוב באה"ק, הן
 באסוף ממון הרבה לטובת קרן
 א"י שאצל האגודה, והן לעורר
 בכלל את החרדים שיניחו חלק
 מהונם באה"ק, כאו"א בפרטיות
 או ע"י חברות, באופנים ומקצועות
 שונות. אולם נחויץ מאד שיתרכזו

הכל במקום אחד, וכא"א
 מהחברות או הפרטים יפנה
 למרכז האגודה, בכדי שתתרכז
 ותתאחד כל עבודת החרדים
 ועי"ז תגדל השפעת היהדות
 החרדית, וישוב ארה"ק יוסד
 ברזח תוה"ק הכתובה והמסורה.
 וזלת זה תהי' מזה טובה
 גדולה, כי כאשר יתרכז הכל
 במקום אחד, אשר מבלעדיו לא
 יעשה כאו"א על השבון ודעת

עצמו, לא ילך לאבדון קבוע
 הידיעות והכחות, ותהי' מזה
 טובה גדולה לכל הענין.

והנה כאשר רציתי להשתדל
 בדבר חזק האגודה, נוכחתי,
 שמניעת התרכוזות והתרחבות של
 אגודת ש"א ישראל בירושלים,
 הוא: כי מנהלי האגודה בשם,
 גמשכו בראשם ורובם במחלוקת
 הרבנים; וממילא האנשים, שאין
 חפצים לכנוס במחלוקת אינם

יכולים להמנות בין אנשי האגודה.
 ומכ"ש"כ אותם האנשים המחזיקים
 בהרה"ג ר' אברהם קוק שי' —
 והגם כי הציעו לפני מאלו
 האתרוגים שיעשו אגודת שא"י
 בפ"ע — עכ"ז לא יכלתי ליתן
 הסכמתי ע"ז להיות אגודות
 אגודות בתוככי ירושלים בין
 החרדים, כי אקוה כי נחויז (ויכול)
 להיות שורר השלום בעיר ששמה
 שלום.

ועפ"י האופנים אשר מצאתי
 שמה לנכון חתחלתי להשתדל
 שיהי' עב"פ שלום קטוע
 בהתחלה.

והנה בחו"ל הי' מושג וציור
 אחר ממה שהוא באמת. כי
 עפ"י הידיעות הי' נחשב הרה"ג
 הרא"ק שי' כאלו הי' רב נאור
 זרודף שלמונים, ויצאו נגדו
 בתרמות וגדופים. וגם מערכות
 ה"יוד ז"ה הדרך" הביאו לפעמים

מידיעות האלו שיצאו מצד אחד.
 ואולם לא זה הדרך לשמוע רק
 מצד אחד, יהי' מי שיהי'.

והרה"ג ר' אברהם קוק שי' הוא
 איש האשכולות בתורה ומדות
 תרומיות, גם רבים אומרים כי
 הוא שונא בצע. אולם אהבתו
 לציון עוברת כל גבול ואומר על
 טמא טהור ומראה לו פנים באותו
 שאחו"ל בפ"ק דעירובין על מי
 שלא הי' בדורו כמותו ומטעם

זה לא נקבע הלכה בזאתו. ומה
 באו דברים הזרים שבחבוריו.
 והרבה החוכחתי עמו, כי, אם
 בונתו רצוי' אבל מעשיו וכו',
 שנותן יד לפושעים, כל עוד
 שעומדים במרדם ומהללים כל
 קודש. ואשר הוא אומר: כי בזה
 הוא דבוק במדותיו כמ"ש אתה
 נותן יד לפושעים וכו' — אני
 אומר כי ע"ז מתוודים, מפני
 היד שנשתלחה במקדשך, ובנין

נערים סתירה ואפילו בבנין
 ביהמ"ק כמ"ש רש"י.

אמת כי הוחלט גם בוויך
 לכל לגרום נזק להבטחת הזכויות
 שנתנו לנו בא"י, ואפילו ח"ו
 לאחרם, כי יבא הטוב מכל
 מקום. אבל להגדיל התעמלות
 פושעים ולהחניפם באופן נבהל
 לקרות להם שלום עליכם מלאכי
 השרת וכו' מלאכי עליון, זה
 מרגיז החרדים באופן שא"א

לתארו. גם שטתו בענין העלאת
 הנצוצות הוא דרך מסוכן; כל
 עוד שאינם שבים מפשע, אז
 הנצוצות אין בהם ממש, ומביא
 בזה סכנה לנפשות טהורות
 ונקיות, שיתחברו עי"ז לפושעים
 בכח יפיפיתו של יפת; גם סכנה
 על העוסק בזה, כאשר הווינו
 רבותינו וצ"ל. והרי החכם מכל
 אדם עסק בזה, כורש המדרש
 לאהובם לאביהם שבשמים, המת

הנצוצות הללו, שנאמר ע"ז
 „היחתה איש אש בחיקו וכו׳“,
 ולכן הורונו תו"ל חכמים הזהרו
 בדבריכם וכו׳. ועל החכם מכל
 אדם אמרו בקשו לגנוז ס' קהלת,
 הגם שאמרו אח"כ יפה אמר
 שלמה, ולמה הודיעונו שבקשו
 לגנוז, והכל ללמוד דעת גם על
 איש דגול מרבבה.

האריכות דברים קשה
 להעלות על הכתב ולכן אקצר,

כי התחלתי בשלום ופעלתי אצל
 הרה"ג רא"ק שי' ונתן לי כתוב
 וחתום בחת"י לאמור, שהגם
 שבזונתו הי' לש"ש, עב"ו, כאשר
 שמע שיש ח"ו הלול השם ומיעוט
 כבוד שמים ע"י לשונות שבספריו,
 ולזאת למען כבוד שמים הוא
 מבטל לשונות ודברים הללו.

אח"כ נתראיתי עם הרבנים
 הזקנים הרה"ג ר' חיים זאנענפעלד
 והרה"ג ר' ירוחם דיסקין שליט"א

שלא נתבטלו השונות הזרים
זהמרים.

והנה גם באלו הקנאים יש
הרבה שכוונתם לשם שמים, ובהם
דבים אשר כרתי עמהם ברית
אהבה, כי חברתם נעימה. אולם
מבואר בעקדת יצחק פ' פנחס
ע"פ לא ברעש ה' וכו', כי לא
יתכן דרך כזה. וכשהי' באים
בנחת להרה"ג דא"ק שי'.
בראשונה ג"כ בטוב הי' יבולו

לפעול אצלו לבטל הלשונות
 הללו ולא הוצרך להיות בזיון
 ת"ה ולהבת אש המחלוקת.
 ולכל הצדדים נצרך כעת
 שיבואו שמה חרדים להתיישב
 שם. מובן כי נצרך התאחדות
 כל יראי ה' שמה, למען כי יוכלו
 העולים שמה להתרכז כראוי
 ולשמור היהדות לבלי להתערב
 עם שונים.

ולכן התקרבות השלום נחוצה

ביותר ואם כי לא גמרתיו עוד,
 אבל התחלה עשיתי, וכאשר
 יבואו שמה בהמשך הזמן רבנים
 וצדיקים—כאשר הובטח בהאספה
 בווארשא — המה יוכלו לגמור
 גם ביתר הפרטים; כי אני
 שמעתי מהרה"ג ר' אברהם קוק
 שי' כי איננו לא ציוני ולא
 סורתי, אולם בתור רב כללי
 מוכרח הוא לקרב בימין, והוא
 יודע כי איש אחד חרדי שיבוא

זיתיישב שמה, עולה יותר
מהתישבות אלף חפשיים.

גם כל עוד ישא נגמר
השלום בשלימות, עכ"ו כאשר
יחדלו הולזולים מישני הצדדים,
הנהו הרה"ג ר' אברהם קוק
מכיר בבית דינם של הרבנים
הגאונים, ר' חיים זאנענפעלד
שי' זהרב ר' ירוחם דיסקין
שי' — ועוד חושב את זה
לדבר מועיל. יען יש לו מגע

ומשא גם עם החפשיים, בתור
 רב כללי. ולכן מוב שיהי' מי
 שיוכל לעורר אותו באיזה דבר
 ולענות על רב. מובן, בלי הרפות
 וגידופים, רק בדרך הישלוס.

והנה מדברי הה"ג ר'
 אברהם קוק שי' הנ"ל תכירו
 מדותיו — כי הגם שרוב מאנשי
 עיר הקדושה והרכה מהרבנים
 עומדים על צדו, עב"ז חולק
 כבוד להרבנים הזקנים.

נקראתי להאספה של אגודת
 ישראל וגם שמה בקשתי
 שיעסקו בעניני האגודה ולא
 במחלוקת, כי אני קורא על
 האגודה, כנסי' שהיא לשם
 שמים, שסופה להתקיים, והגם
 ששנינו ג"כ מחלוקת לש"ש
 סופה להתקיים, אולם יש
 במחלוקת לש"ש שואר התנא;
 איזה מחלוקת שהיא לש"ש,
 ומשיב כגון: מחלוקת הלל

זשמאי, ללמדנו דעת, כי לנהג
 מחלוקת לש"ש צריך שיהיו
 אנשים גדולים כאלו — אולם
 בכנסי' שלש"ש אין התנא שואל:
 איזה כנסי' וכו'. והוספתי
 בביאור לשון התו"כ פ' שמיני
 ששמעתי מפ"ק של אמוז"ר
 בשם זקני החי' הרי"מ על לשון
 זה אשר צריך להיות רגיל על
 לשון החסידים ובלבבם לקימם.
 בפ': זה הדבר אשר צוה ה'

תעשו, וירא א' כבוד וכו', אותו
 היצה"ר העבירו מלבבכם ותהיו
 כולכם ביראה אחת ובעצה
 אחת לישרת לפני המקום, כשם
 שהוא יחידו בעולם, כך תהי'
 עבודתכם מיוחדת לפניו. שנאמר
 ומלתם כו' מפני מה וכו'.
 עשיתם כן וירא א' כבוד ה'.
 והפ' אינו מכאר בפירוש מהו
 זה הדבר שיעשו בני וגם
 התו"כ מרמז; אותו היצה"ר,

ולא פורש מהו. אולם מובא
 מקודם בתו"כ, מפני מה הקריבו
 ישראל יותר מאהרן, מפני שיש
 בידם גם חטא מכירת יוסף ע"ש
 והנה אותו יצה"ר, הידוע, הוא
 המרקד בינינו עדיין והוא עון
 שנאת חנם כמובא בגמרא,
 ומשה רבינו ע"ה הבין אז
 בהתחלת הישראל השבינה על
 כל בתי-מקדש שיהיו עד היום
 האחרון, ולכן עתה בעקבתא

דמישיחא צריכים להודרו למעט
המחלוקת והישנאת חנם. וכן
שמעתי לפרש המדרש; אוי לנו
מיום הדין וכו', אחיהם של
יוסף לא יכלו לעמוד בתוכחתו,
כשאמר אני יוסף וכו', הרמו
שיוסף נתוכח עמם בלשון זה.
אמר: הן אמת, אנו יוסף עומד
בצדקתי ולא נשתנית ע"י
המחלוקת, אולם אני שואל,
העוד אני חי, היא הכנסת

ישראל, כי נסתלק מאב"י
 רוח"ק וגרם בזה חורבן כל בתי
 מקדש, וכו', ואז לא יכלו לענות
 אותו כי נבהלו וכו'.

והנה גם ביתר הפרטים
 אפשר לבוא לעמק השוה ואזי
 בהתאחדות כל החרדים לדבר
 ה' באה"ק יוכלו לפעול הרבה
 לחזוק היהדות.

ומהדברים הנ"ל יוכלו
 ללמוד גם החרדים במדינתנו

להפסיק השנאת-חנם ולהתאחד
בהאגודה.

השבתי לנסוע דרך מונקאטש
להתראות עם הרה"צ מבעלז
שליט"א, מפני ששמעתי, שהוא
מתנגד להאגודה, אולם בוויין
שמעתי מהר"ד שרייבער נ"ר
טעמו ונמוקו, וחדלתי מהנסיעה,
כי הנני נותן לו צדק בתשובתו,
שהוא איננו מתנגד כטעם כי
לא טובה היא, משום שאז הי'

מרעיש עלי' כמנהגו מאז בשעה
 שהי' רואה איזה דבר שלדעתו
 יוכל להביא, חס ושלום איזה
 נזק להדת, הי' יוצא ברעש
 וכותב נגד זה בכל תפוצות
 ישראל, אולם אינו נכנס
 להאגודה. מטעם כי נחוי'ן שיהיו
 מי שיעמוד מרחוק ולבקר, אולי
 יהי' נעשה דבר מה שאינו
 טוב, כי דרך האנשים שבתוכה
 לחפות על זה וכשאינו נכנס

בה יזכר לענות על רב וכהנ"ל.
 והנה התשובה נכונה. הגם
 כי חסר לנו אותו צדיק באגודתנו,
 עכ"פ טוב הדבר שנגלה לנו
 טעם הכמוס ובוה אחשוב, כי
 יכנסו אל אגודתנו עתה אותם
 הצדיקים, שלא נכנסו מפני
 שתלו עצמם באילן גדול. אבל
 כישנגלה טעמו, יוכלו לבנוס
 להאגודה ולסמוך על בקורת
 אותו צדוק.

שמעתי ע"ד השערורי' שעשו
מכתבי עמל' להפוך הקערה ע"פ
לכתוב מה שנדבר באספת וויען
— וקל וחומר מה ישדברתי
בגדוי, הפכוהו, מכה"ע החפשיים
בירושלים, עד שנאלצתי ליתן
הכחשה בשליחות שני הרבנים
הנחתמים בשמי. מובן, איך
יכלו להפוך מה שנדבר בחדרי
חדרים — אמת כי חז"ל אמרו:
„כל מלתא דעבידא לאנגדוי לא

משקרי אי נשי", אבל שנאתם
 להחרדים היציאתם מגדר האנושי.
 ומפני דרכי שלום התירו לשנות,
 והנה הם משקרים, כדי להביא
 לידי מחלוקת.

בעניני בית דין הראשית
 לא התערבתי עצמי כלל.
 הנני מסיים מכתבי מעין
 הפתיחה, כי בעשר קדושות
 שבא"י שבמשנה יכולים גם עתה
 להנות מטובה, הן בעה"ב, ו

פרושים, הן חסידים, הן בעלי
 מדרגה וכו' אולם לבל לנסוע
 בחפזון (בפרט, אחרי שנשמע
 שסגרו לעת עתה את הגבולים),
 אך ביישוב הדעת ובהסתדרות,
 ולהודע מקודם, איך יתפרנס
 שמה וכמה כסף נדרש, הכל
 בפרטות כי אני כתבתי רק
 בכלל בפי ששמעתי וראיתי.

אלה דברי אביכם, הדורש
שלומכם וטובתכם.

אברהם מרדכי אלטער.

מכתב מכ"ב
אדומו"ר שליט"א
מגור
על דבר
צעירי אמוני ישראל

Ex bibl. univ. Tart.

בהתאם לדברי נשיא
האגודה ב"ק אדמו"ר שליט"א
סגור אל המלאכות של הצעירים
בהיותו בלודו, שרבים מהצעירים
חובשי הביהמ"ד תלו את עצמם
בהם להתפטר מעבודת האגודה
— פנה את עצמו הועד הפועל
של משרד הצעירים הזמני שאצל
הועד המרכזי, בתזכיר מנומק

ומפורט, להרב ר' יצחק מאיר
לווין נ"י, שבו בקישוהו לברר
בדברים מפורשים וברורים את
דעת נשיאנו שליט"א בנוגע
לאגודת הצעירים ויחס חובשי
הביהמ"ד אליה. על התזכר הלז
קבל המשרד תשובה זו:

ב"ה. יום ג' כי תצא למלחמה,
אֶטוֹאֶצֶק.

אל ידידי היקרים שבמשרד
הצעירים הי"ו בווארשא.

מכתבכם היקר — שבו
העירותם על זה אישר הרבה
מהצעירים החרדים נמנעים מלהיות
חברים להאגודה בתלותם א"ע
בדברי כ"ק מו"ח שליט"א מגור
שאמר בלודז כי אותם הצעירים

שנפשם השקה בתורה בודאי
 תבא עליהם ברכה ואינם צריכים
 לעסוק באגודה כמו שנפטרו
 ממצוה דאורייתא — קבלתי.
 זה גם שמעודי הנני מתאמין תמיד
 להמנע מלהשתמש ומלערב את
 מו"ה שליט"א במקום שאפשר
 בלי זה, אבל כאן יראתי אשר
 מתנגדינו כבר משתמשים בזה
 (מזרחי גליון 33) — שלחתי
 מכתבכם לגור, ובקשתיו שישיב

לי, וזהו אישר השיב לי ברשיון
לפרסם:

ב"ה, לחתני היקר הרי"מ כהן שי'
קבלתי מכתבך בצרוף

מכתב הצעירים ה' עליהם יחי'.

ואודיעך דעתי כי אם היות

בעת מועצת גה"ת, כשהי' המו"מ

בדבר אנודת הצעירים —

אמרתי כי לא אוכל לומר לא

הן ולא לאו, אולם אחרי ההחלטה

 שהיתה אז וכפי התקונים של

 תשעה הרבנים מן אז והלאה

 הנני אומר ג"כ הן, רק שישתמרו

 התקונים, שיהי' נעשה כל דבר

 אצל הצעירים רק בהסכם אנשי

 הצורה הבאים בימים, שעו"ז

 לא ירחיקו ללכת. ועם היות

כי אגודת הצעירים היא לאותם

שאינם עוסקים בתורה כל היום,

אבל חובשי הביהמ"ד אינם

צריכים להאגודה, אולם האגודה

צריכה להם, ולכן גם הם מה

שבאפשרותם להשתתף באגודה,

כגון בכסף — למי שביבלתו,

והן בגוף — ללמוד עם הצעירים

שיעורין בתורה גפ"ת וספרי

מוסר, הוא ודאי דבר טוב ונחויץ.

ומי שמסתפק עוד בדבר יוכל

לשאול אותי בעצמי ואדבר עמו

את כל ונוכחת.

חותנך הרו"ש

אברהם מרדכי אלטער.

מאמרו של
אדומו"ר מגור
שליט"א על
הכנסיה הגדולה.

הנני קורא לאספה זו
 בלשוננו של הרבינו יונה ע"ה
 בשערי תשובה שער ג' אות
 קס"ח:

בהתאסף ראשי עם וקהלות
 הקדש לעבוד את השי"ת
 זמסכימים הסכמות, להעמיד להם
 מצוות, הנה הם בוקדישים את
 השם יתגדל ויתקדש, שנאמר:

ויהי "בישרון מלך בהתאסף
 ראשי עם יחד שבטי ישראל,
 ונאמר: נדיבי עמים נאספו עם
 אלקי אברהם כי לאלקים מגיני
 ארץ מאד נעלה. "נקראו ישראל
 עמים מפני שהם י"ב שבטים
 (ובל שבט נקרא עם) כענין
 שנאמר; "עמים הר יקראו, והם
 עם אחד לעבוד את ד' וכו'
 מאד נעלה, שהקב"ה מתעלה
 "ומתהלל בעולמו באסיפתם

זעבודתם. והאיש הפורש מדרכי
 צבור הנה הוא „במקטרג על
 הסכמת עבודת השי"ת ומראה
 עצמו כי לא יחפוץ להיות
 בסודם „וי"הכתב בכתבם הנה
 הוא מחלל את העבודה והוא
 בכלל הכתות שהם בוזים דבר
 „השם ואין להם חלק לעוה"ב
 והם מניאים לב חלושי הדעת
 זכו' והנם מן „המחמיאים את
 הרבים".

זוהי לשון הרבינו יונה

ע"ה.

אם „אגודת ישראל" תתנהג
 אך ורק עפ"י מועצת גדולי התורה
 והיראה הרי זה „הסכמות להעמיד
 להם מצוות" שהזכיר הרבינו
 יונה ובבכח סוף דברי הרבינו
 יונה הנני מבקש בשמו את כל
 היראים ההם אשר אינם עוד
 עד עתה באגודתנו שיתבוננו
 ויסתפחו להאגודה, יען שהיא

חזק הדת ותוה"ק.

הנני אמנם מלמד זכות על
 היראים ההם כי הם חושבים
 שצריכים לעשות עוד תקונים
 בהנהלת האגודה. והאמת כן היא,
 כל דבר טוב צריך ברור אחר
 ברור, כמו המנורה שעשה שלמה
 שהוכרח לצרפה אֵלֶּף פעמים
 כמבואר בחז"ל הכניסוה לבור
 אֵלֶּף פעמים.

והנה בש"ס יומא ס"ט נדרש

הפסוק „ויצעקו בקול גדול לד"א"
 על אנשי כנסת הגדולה, שבטלו
 יצרא דעבודה זרה. וכואת יכולים
 גם לאמור על הכנסי' הגדולה
 שאלי' נתקבצו מכל אפסי ארץ,
 וקור של רבים נקרא קול גדול.
 אנשי כנסת הגדולה בטלו
 יצרא דעבודה זרה ומעט יצרא
 דעריות, בכלל הראשון היא
 הספרות הפסולה שמטמאה כל
 בית ישראל, ויצרא דעריות

הכונה ג"כ על ההלבשה שאינה
 בדרכי הצניעות, כמו שהזכיר
 אתמול בעל חפץ חיים שליט"א.
 איך לא יתפוצץ לב כל איש
 ישראל מפחד מחמת העונש
 הגדול שנוכר בפסוק „ושב
 מאחריך“, שכל הברכות ודברי
 קדושה הנאמרים במקום גלוי
 בשר או גלוי ראש של אשה
 — הנם לבטלה.

כל חבר האגודה צריך

להשגיח ע"ו בביתו ולתקן אלה
העניינים.

כי תצא מחנה על אויבך,
ונשמרת מכל דבר רע, והי' מחנך
קדוש ולא יראה בך ערות דבר
ושב מאחריך — איתא בספרי:
כי תצא לא תצא אלא במחנה
וזאת עשו אנשי כנסת הגדולה
שיצא כולם ביחד וכזאת היא
ג"כ הכנסי הגדולה שלנו, שבישמת
נדגל.

עוד דבר אחד אזכיר ואבקש
שישמע בכל הארצות:

אמת הדבר שהבנסי' הגדולה
מאחדת כל היראים והחרדים
לדבר ד' אבל דעתי היא שלשון
"להעמיד להם מצוות" שמוזכר
הרבינו יונה הכונה ג"כ על
גדרים וסיגים שלרוב הנם
מנהגי ישראל אלה — העמדת
המצוות, ומנהג ישראל תורה היא.
המנהגים האלה שיגים הרבה

פעמים במדינות וארצות שונות,
 וזה שנכון במדינה אחת יוכל
 להיות במדינה אחרת כארסו של
 עכנאי אם תלמד מהקולטורא
 ההיא.

למשל אצלנו בפולין שהוא
 ב"ה מקום תורה ושמירת הדת,
 בכל זאת הננו מוכר חיים, כפי
 חוקי השלטונות, להנהיג למודי
 חול בחדרים שתי שעות ליום,
 ואם בארץ אחת יכולים לנהל

החדרים בלי למודי חול בודאי
מה טוב ומה נעים.

העמדת המצוות שהזכיר
הרבינו יונה הכונה ג"כ לתמוך
בתמיכת כסף תמכין דאורייתא
כמו שמצאנו בנחמ'י
י' ל"ג. והעמדנו עלינו
מצוות היינו תמיכת כסף.
וגם כהיום שישנן מדינות
במטבע נמוכה שאי אפשר להם
להחזיק את מוסדות התורה

בעצמם, וצרכים סיוע מתמכין
דאירויחא.

בקרוב יצא לאור

מכתבים

מר' ישראל

בעש"ט זצ"ל
